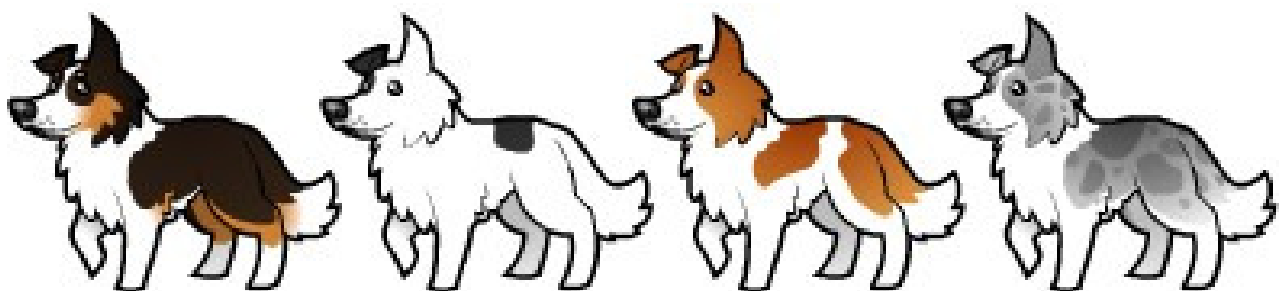

Tips voor stewards en schrijvers

handleiding

Colofon

Uitgave: Dutch Obedience Society, april 2012

Website: www.obedience.nl

Mail: secretaris@obedience.nl

Inhoudsopgave

1. Taken steward en schrijver	4
1.1 Taken steward	4
1.2 Taken schrijver	5
2. Klassen	7
2.1 Pre-beginners	7
2.2 Beginners.....	7
2.3 Novice	8
2.4 A-klasse.....	9
2.5 B-klasse.....	10
2.6 C-klasse.....	11
3. Commando's	13
3.1 Pre-beginners & beginners	13
3.2 Novice	14
3.3 A-klasse.....	15
3.4 B-klasse.....	17
3.5 C-klasse.....	19
4. Overzicht bochten met commando's.....	21
5. Stays en chief stay steward.....	23
5.1 Stays.....	23
5.2 Taken chief staysteward.....	23

1. Taken steward en schrijver

Stewards en schrijvers hebben ieder hun eigen taken tijdens de wedstrijd. In dit hoofdstuk lees je wat je zoal moet doen als steward of als schrijver.

1.1 Taken steward

1. Als steward heb je vooraf kennis genomen van de vereisten in de klas die gesteward moet worden (zie volgende hoofdstukken).
2. Als steward assisteer je de keurmeester bij het uitvoeren van zijn/haar taken en zorg je voor een efficiënte ringafhandeling. De keurmeester heeft de leiding in de ring, als steward volg je te allen tijde de aanwijzingen van de keurmeester op.
3. Als steward meld je je zo vroeg mogelijk bij de keurmeester om kennis te nemen van het te lopen rondje. Stel je netjes voor en vraag welke instructies de keurmeester voor je heeft. Meestal heeft de keurmeester het rondje op papier staan, dit kun je als geheugensteuntje bij je houden.
4. Vraag de keurmeester in welke volgorde de oefeningen gedaan moeten worden en waar de commando's gegeven moeten worden. Je houdt zowel de deelnemer als de keurmeester in de gaten en zorgt ervoor dat de keurmeester altijd zicht op de deelnemer houdt.
5. Als steward vraag je aan de keurmeester in Pre-beginners en Beginners of de deelnemers de keuze hebben uit Nederlands- of Engelstalige commando's.
6. Je oriënteert jezelf in de ring. Zoek vaste punten om je commando's te geven, zodat het rondje voor iedere deelnemer gelijk is. Je kunt verschillende toonhoogtes gebruiken voor links, rechts en rechts-/linksomkeert. Dit om de deelnemers te helpen voor het geval het door de wind of afstand moeilijk te verstaan is. Als het maar voor iedere deelnemer hetzelfde is.
7. Als steward zorg je ervoor dat (indien aan de orde) alle benodigdheden in de ring aanwezig zijn.
8. Vraag iemand, die de klas niet loopt, het rondje met je voor te lopen, zo kom je vanzelf knelpunten tegen. Als het rondje volgens de keurmeester goed is, wordt het rondje voor de deelnemers voorgelopen.
9. Je vraagt aan de keurmeester (indien van toepassing) welke commando's er gegeven moeten worden bij bijvoorbeeld de posities tijdens het volgen (ASSD advanced sit stand down) en de verandering in pas.
10. Je vraagt aan de keurmeester waar hij de hond wil hebben bij de Send away, wie het commando aan de handler geeft om de hond weg te sturen (B+C) en wat het loopschema voor de pick-up is (A+B+C).

11. Je vraagt ook naar de positie van de retrieve, vanaf waar en hoe ver het voorwerp of blok gegooid moet worden.
12. In C is het eveneens belangrijk dat je weet of de handler een kaartje krijgt waar op de posities voor de ASSD en de Distance Control (DC) vermeld staan. Als zij geen kaartje krijgen, vraag dan welke commando's je moet geven. Vraag ook op welke wijze de commando's voor de DC gegeven moeten worden en welke positie je in moet nemen ten opzichte van de handler.
13. Alle informatie die je aan de handler verstrekt wordt aan iedere handler verteld, het liefst buiten de ring; in ieder geval voordat de hond klaar wordt gezet voor de eerste oefening.
14. Wanneer een handler een gegeven commando verkeerd opvolgt, dan laat je hem/haar enkele passen door lopen en breng je hem/haar via een aantal wendingen (die de keurmeester niet zal beoordelen) terug in een positie, waarop het verkeerd opgevolgde commando opnieuw gegeven kan worden. Vraag vooraf aan de keurmeester wat er moet gebeuren als je zelf een verkeerd commando geeft of als een handler verkeerd loopt.
15. Geef je zelf een verkeerd commando, dan doe je hetzelfde als bij punt 14.
16. Bij het sorteren, indien van toepassing, ook op de decoy letten.
17. Als de klas is afgelopen, zorg je er samen met de schrijver voor dat de keurmeester de prijskaarten tekent.

1.2 Taken schrijver

Op de tafel ligt een blauwe map met daarin onder andere in tweevoud een deelnemerslijst (staan onder andere nummers, naam deelnemer, naam hond op) voor de betreffende klassen, scorelijsten en nog in te vullen prijskaarten.

1. Als schrijver zorg je ervoor dat er steeds een deelnemer klaar staat om als volgende in de ring te gaan; daarom is het handig om voor de aanvang van de klas de naam van de deelnemer bij het juiste loopnummer te schrijven.
2. Vraag de keurmeester hoe hij/zij de punten opschrijft, moet je zelf optellen of doet de keurmeester het zelf. Zijn het kwart, halve of hele punten. Soms moet je de 'turven' tellen. Bij onduidelijk schrijven altijd vragen aan de keurmeester wat er staat.
3. Je vult de score sheets van de keurmeester in op de scorelijsten. Opletten dat dit in de goede volgorde gebeurt, de meeste keurmeesters brengen hun eigen score sheets mee, deze kunnen afwijken van de door de DOS gebruikte lijsten. De lijsten worden in tweevoud ingevuld.
4. Je telt de punten op, eerst tot het subtotaal, na stays en eventueel scent het eindtotaal.

-
5. Nadat de klasse gereed is, schrijf je de plaatsing van de deelnemers achter hun eindscore (alleen nummers 1 t/m 7).
 6. Op basis van de uitkomsten bij punt 5 kun je de prijskaarten schrijven. Je zorgt ervoor dat de keurmeester de prijskaarten tekent. Is eigenlijk een taak van de Steward
 7. Je geeft de keurmeester één set lijsten, bestaande uit: één deelnemerslijst en één scorelijst.
 8. De tweede set lijsten is voor het wedstrijdsecretariaat en gaat in de blauwe map samen met de geschreven prijskaarten.
 9. De blauwe map lever je samen met het etui in bij het wedstrijdsecretariaat.

2. Klassen

In dit hoofdstuk staan de verschillende klassen en daarbij uit te voeren oefeningen beschreven als ook de te behalen punten. Deze informatie is tevens terug te vinden op de website www.obedience.nl.

2.1 Pre-beginners

Om deel te nemen in Pre-Beginners mag de hond of geleider geen eerste prijs hebben gewonnen in Pre-Beginners of Beginners, noch een derde plaats of hoger hebben behaald in een andere Obedience klas.

Geleiders worden niet bestraft voor aanmoediging of voor het geven van extra commando's, met uitzondering van de Zit- en Afblijf oefeningen. Bij deze oefeningen mogen de geleiders met het gezicht naar de hond gekeerd staan, dit naar inzicht van de keurmeester. Stewards en keurmeester mogen niet de woorden "Laatste commando" gebruiken, behalve bij Zit- en Afblijf oefeningen.

De precieze oefeningen zijn:

1	Aangelijnd volgen	15 punten
2	Los volgen	20 punten
3	Komen op bevel vanuit zit of af positie naar keuze van de geleider. De hond wordt geroepen door de geleider, wanneer deze stil staat, het gezicht naar de hond gekeerd. De hond moet vlot naar de geleider komen, voor gaan zitten, aan de voet komen, dit alles op commando van de keurmeester of steward. Afstand naar inzicht van de keurmeester. De oefening begint wanneer de geleider de hond verlaat.	10 punten
4	Zit, één minuut, geleider in zicht	10 punten
5	Af, twee minuten, geleider in zicht.	20 punten
	TOTAAL	75 punten

2.2 Beginners

Om deel te nemen in Beginners mogen de hond of geleider geen totaal van twee of meer eerste prijzen hebben behaald in de Beginners klas of één eerste prijs in een andere Obedience klas (Uitgezonderd Pre-Beginners).

Geleiders worden niet bestraft voor aanmoediging of voor het geven van extra commando's, met uitzondering van de Zit- en Afblijf oefeningen. Bij deze oefeningen mogen de geleiders met het gezicht naar de hond gekeerd staan, dit naar inzicht van de keurmeester. Stewards en keurmeester mogen niet de woorden "Laatste commando" gebruiken, behalve bij Zit- en Afblijf oefeningen.

De precieze oefeningen zijn:

1	Aangelijnd volgen	15 punten
2	Los volgen	20 punten
3	Komen op bevel vanuit zit of af positie naar keuze van de geleider. De hond wordt geroepen door de geleider, wanneer deze stil staat, het gezicht naar de hond gekeerd. De hond moet vlot naar de geleider komen, voor gaan zitten, aan de voet komen, dit alles op commando van de keurmeester of steward. Afstand naar inzicht van de keurmeester. De oefening begint wanneer de geleider de hond verlaat.	10 punten
4	Apporteren van een willekeurig voorwerp. Geleiders mogen hun eigen voorwerp gebruiken.	25 punten
5	Zit, één minuut, geleider in zicht	10 punten
6	Af, twee minuten, geleider in zicht.	20 punten
	TOTAAL	100 punten

2.3 Novice

Voor honden die geen twee eerste prijzen in Obedience Klassen gewonnen hebben. (Pre-Beginners en Beginners Klas uitgezonderd).

Geleiders worden niet bestraft voor aanmoediging of voor het geven van extra commando's, met uitzondering van de Zit- en Afblijf oefeningen. Bij deze oefeningen mogen de geleiders met het gezicht naar de hond gekeerd staan, dit naar inzicht van de keurmeester. Stewards en keurmeester mogen niet de woorden "Laatste commando" gebruiken, behalve bij Zit- en Afblijf oefeningen.

De precieze oefeningen zijn:

1	Temperament Test. Uit te voeren voor het aangelijnd volgen. De hond moet aangelijnd in de sta-positie zijn, de geleider naast de hond. De keurmeester nadert de hond rustig van voren en laat de hand licht over de rug van de hond glijden. De keurmeester mag kalm tegen de hond praten om hem gerust te stellen. Voor onnodige kwaadaardigheid, kruiperigheid, grommen of happen worden punten afgetrokken. Dit is geen sta-oefening ter beoordeling of blijfoefening.	10 punten
2	Aangelijnd volgen	15 punten
3	Los volgen	20 punten

4	Komen op bevel vanuit zit of af positie naar keuze van de geleider. De hond wordt geroepen door de geleider, wanneer deze stil staat, het gezicht naar de hond gekeerd. De hond moet vlot naar de geleider komen, voor gaan zitten, aan de voet komen, dit alles op commando van de keurmeester of steward. Afstand naar inzicht van de keurmeester. De oefening begint wanneer de geleider de hond verlaat.	10 punten
5	Apporteren van een apporteerblok. Geleiders mogen hun eigen apporteerblok gebruiken.	15 punten
6	Zit, één minuut, geleider in zicht	10 punten
7	Af, twee minuten, geleider in zicht.	20 punten
	TOTAAL	100 punten

2.4 A-klasse

Voor honden die geen drie eerste prijzen hebben gehaald in de klassen A, B en Open klas C in totaal. Gelijktijdige commando's en signalen zijn toegestaan. Extra signalen of commando's moeten worden bestraft.

De precieze oefeningen zijn:

1	Los volgen	30 punten
2	Komen op bevel vanuit zit of af positie, naar keuze van de geleider. De hond dient, op commando van de keurmeester of steward, aan de voet geroepen te worden, terwijl de geleider wegloopt van de hond en beiden dienen door te blijven lopen, totdat opgedragen wordt halt te houden. De plaats van terugroepen en halhouden dient voor iedere hond gelijk te zijn. De oefening begint na het laatste commando van de geleider aan de hond.	15 punten
3	Apporteren van een apporteerblok. Geleiders mogen hun eigen apporteerblok gebruiken.	25 punten
4	Zit, twee minuten, geleider in zicht	20 punten
5	Af, drie minuten, geleider uit zicht.	30 punten
6	Sorteerproef. De geur van de geleider aan een doekje verstrekt door de keurmeester. Er dienen zes doekjes uitgelegd te worden in een rechte lijn met de geur van de geleider aan één doekje, zonder verleidingsdoekje.	30 punten
	TOTAAL	150 punten

2.5 B-klasse

Voor honden die geen drie eerste prijzen in hebben in de klas B en Open klas C in totaal. Eén commando door woord of signaal is toegestaan, elk extra commando of signaal dient bestraft te worden. Een gelijktijdig commando en signaal bij het Vooruitsturen, Afroepen en Komen op bevel is toegestaan bij het Vooruitstuur gedeelte. Extra commando's of signalen worden bestraft.

De precieze oefeningen zijn:

1	Los volgen. De hond moet in normale pas lopen en los volgen en zal ook getest worden in langzame en snelle pas. Elke verandering van pas zal beginnen vanuit de zit positie.	40 punten
2	Vooruitsturen, Afroepen en Komen op bevel. Op commando van de keurmeester brengt de geleider de hond naar de aangegeven plaats. Op een volgend commando van de keurmeester stuurt de geleider de hond in de richting aangegeven door de keurmeester. Nadat de hond afgeroepen is, moet de geleider de hond aan de voet roepen, terwijl hij in de richting loopt die de keurmeester aangeeft en beiden zullen door blijven lopen tot het commando gegeven wordt halt te houden. Er mag geen obstakel in de weg van de hond worden geplaatst. Een gelijktijdig commando en signaal is toegestaan, maar zodra de hond de geleider verlaat, moet de geleider de arm laten zakken. (N.B. een extra commando mag een gelijktijdig commando en signaal zijn, maar moet worden bestraft.)	40 punten
3	Apporteren van een willekeurig voorwerp dat door de keurmeester wordt verstrekt, maar dat op geen enkele wijze letsel kan opleveren voor de hond. Het voorwerp moet gemakkelijk zijn op te pakken door elk ras in die klas en moet duidelijk zichtbaar zijn voor de hond. De oefening begint volgend op de woorden "Laatste commando" van de keurmeester of steward aan de geleider.	30 punten
4	Zit, twee minuten, geleider uit zicht.	20 punten
5	Af, vijf minuten, geleider uit zicht.	30 punten
6	Sorteerproef. De geur van de geleider aan een gemerkt doekje verstrekt door de keurmeester. Er moeten minimaal zes doekjes zijn, met een maximum van tien. Het totaal aan doekjes moet één verleidingsdoekje bevatten. Het patroon waarin de doekjes gelegd worden, is naar inzicht van de keurmeester.	40 punten
	TOTAAL	200 punten

2.6 C-klasse

Op Kampioenschapswedstrijden moeten honden twee Novice klassen hebben gewonnen, twee keer Klas A, twee keer Klas B, en één keer Open Klas C gewonnen hebben en op drie andere gelegenheden niet lager dan derde geplaatst zijn onder verschillende keurmeesters.

Op Open Wedstrijden, open voor alle honden.

Op Limited en Sanction Wedstrijden, open voor alle honden met uitzondering van Obedience Certificaat winnaars en honden die een onderscheiding hebben verkregen die meetelt voor de titel Obedience Kampioen of het equivalent daarvan onder reglementen van een orgaan erkend door de Kennel Club.

Eén commando door woord of signaal, behalve bij Vooruitsturen, Afroepen en Komen op bevel, waar een extra commando een gelijktijdig commando en signaal mag zijn. Extra commando's dienen bestraft te worden.

De precieze oefeningen zijn:

1	Volgen. De hond moet los volgen en zal verder ook beproefd worden in langzame en snelle pas. Op bepaalde momenten tijdens deze oefening, naar inzicht van de keurmeester, zal de hond tijdens het in normale pas volgen moeten worden achtergelaten in de Sta-, Zit- en Af positie in willekeurige volgorde (de volgorde hetzelfde voor alle honden) zoals en wanneer door de keurmeester wordt aangegeven. De geleider zal, zonder aarzeling, alleen doorlopen en doorgaan zoals door de keurmeester wordt aangegeven, totdat hij weer terug is bij de hond, waarna beiden gezamenlijk de weg vervolgen tot het bevel gegeven wordt halt te houden. Het volgen mag linksomkeerten en de figuur acht inhouden in normale en langzame pas.	60 punten
2	Vooruitsturen, Afroepen en Komen op bevel zoals in klas B	40 punten
3	Apporteren van een willekeurig voorwerp, dat door de keurmeester wordt verstrekt, maar dat op geen enkele wijze letsel kan opleveren door de hond. Voedsel of glas zijn uitgesloten. Het voorwerp moet gemakkelijk op te pakken zijn voor elk ras in die klas en moet duidelijk zichtbaar zijn voor de hond. Een apart en identiek voorwerp moet worden gebruikt voor elke hond. De oefening begint volgend op de woorden "Laatste commando" van de keurmeester of steward aan de geleider.	30 punten

4	<p>Appèl op afstand. De hond naar Zit, Sta en Af op een gemarkeerde plaats niet minder dan tien passen van de geleider. Zes instructies dienen in dezelfde volgorde gegeven te worden voor elke hond. Overmatige bewegingen, d.w.z. meer dan de lengte van de hond, in elke richting door de hond, rekening houdend met zijn afmetingen, zal bestraft worden. Geen aftrek van punten voor overmatige beweging in voorwaartse richting zal gegeven worden, totdat de achterpoten van de hond het vastgestelde punt overschrijden.</p>	50 punten
5	Zit, twee minuten, geleider uit zicht.	20 punten
6	Af, tien minuten, geleider uit zicht.	50 punten
7	<p>Sorteerproef. De geur van de keurmeester aan een gemerkt doekje. Neutrale en verleidingsdoekjes dienen verstrekt te worden door de wedstrijdleader. De keurmeester zal niet zelf zijn doekje in de ring leggen, maar dit zal gedaan worden door een steward. Een apart, identiek lapje dient gebruikt te worden voor elke hond en het aantal aparte, identieke stukken doek, waaruit de hond moet sorteren mag niet groter zijn dan tien. Wanneer een hond een verkeerd doekje haalt of dit bevuilt, moet dit vervangen worden door een schoon doekje. Op buitenwedstrijden dienen alle sorteerdoekjes voldoende verzwaard te zijn om te voorkomen dat ze wegwaaien. De methode van geur geven is naar inzicht van de geleider, maar men mag niet van de keurmeester verlangen, dat hij de hond aanraakt of naar de hond toebuigt. Een apart identiek doekje van 15 x 15 cm tot maximaal 25 x 25 cm moet beschikbaar zijn om elke hond de geur te geven. Keurmeesters dienen een verleidingsdoekje of doekjes te gebruiken. De hond moet worden gestuurd op het commando van de keurmeester of steward.</p>	50 punten
	TOTAAL	300 punten

3. Commando's

In de verschillende klassen wordt door de steward commando's aan de handlers gegeven om hem/haar te laten weten wat er van hem/haar wordt verwacht. In dit hoofdstuk lees je welke commando's je in welke klassen en bij welke oefeningen worden gebruikt.

3.1 Pre-beginners & beginners

Voorlopen rondje

- Voor aanvang van de wedstrijd wordt het rondje door de steward samen met een vrijwilliger of de keurmeester voorgelopen.

Bij aanvang rondje/buiten de ring:

- Indien een deelnemer training wil lopen, dient hij/zij aan de keurmeester te vragen of dit akkoord is.
- Als steward vraag je of de deelnemer Nederlandse of Engelse commando's wil.
- Je legt uit dat je de hond mag aanmoedigen, maar niet mag aanraken. Denk aan een slappe lijn.
- Dan nodig je de deelnemer uit om in de ring te komen en begeleid je hem naar de startpositie. Je vertelt met welke oefening er wordt gestart.
- Bij heelwerk duidelijk voor de oefening aangeven of het heel on lead/aangelijnd of heel free/ los volgen is.

Te gebruiken commando's

Heelwerk	Volgen
Are you ready	Bent u klaar
With your dog forward	Met uw hond voorwaarts
Right turn	Rechtse draai
Left turn	Linkse draai
About turn	Rechtsomkeert
Halt	Halt <i>- wacht na het commando 'halt' op een seintje van de keurmeester dan pas het commando einde oefening geven</i>
End of exercise/ exercise finished	Einde oefening

Recall	Voorkomen
Are you ready	Bent u klaar
Leave your dog	Verlaat u hond <i>- Deelnemer door laten lopen naar de met de keurmeester afgesproken plaats.</i>
About turn and halt/ Halt and face your dog	Rechtsomkeert en halt <i>- Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>

Call your dog	Roep uw hond - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Finish/Dog to heel	Hond aan de voet - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando.</i>
End of exercise/ exercise finished	Einde oefening

Extra oefening bij beginners

Retrieve	Apporteren
Are you ready	Bent u klaar
Throw your article/ dumb-bell	Gooi het voorwerp/blok
Send your dog	Stuur uw hond - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take it or take the article/dumb-bell	Pak het voorwerp/blok
Finish/Dog to heel	Hond aan de voet - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/ exercise finished	Einde oefening

3.2 Novice

Voorlopen rondje

- Voor aanvang van de wedstrijd wordt het rondje door de steward samen met een vrijwilliger of de keurmeester voorgelopen.

Bij aanvang rondje/buiten de ring:

- Indien een deelnemer training wil lopen, dient hij/zij aan de keurmeester te vragen of dit akkoord is.
- De keurmeester geeft aan waar en wanneer hij de temperamenttest wil doen (zie punt 4 van paragraaf 2.1).
- Er worden alleen Engelse commando's gebruikt.
- Je legt uit dat je de hond mag aanmoedigen, maar niet mag aanraken. Denk aan een slappe lijn.
- Dan nodig je de deelnemer uit om in de ring te komen en begeleid je hem naar de startpositie. Je vertelt met welke oefening er wordt gestart.
- Bij heelwerk duidelijk voor de oefening aangeven of het heel on lead of heel free is.

Te gebruiken commando's

Heelwork
Are you ready
With your dog forward
Right turn
Left turn
About turn
Halt <i>- Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Recall
Are you ready
Leave your dog <i>- Deelnemer door laten lopen naar de met de keurmeester afgesproken plaats.</i>
About turn and halt/Halt and face your dog <i>- Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Call your dog <i>- Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Finish/Dog to heel <i>- Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando.</i>
End of exercise/exercise finished

Retrieve
Are you ready
Throw your article/ dumb-bell
Send your dog <i>- Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take it or take the article/dumb-bell
Finish/Dog to heel <i>- Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

3.3 A-klasse

Voorlopen rondje

- Voor aanvang van de wedstrijd wordt het rondje door de steward samen met een vrijwilliger of de keurmeester voorgelopen.

Bij aanvang rondje/buiten de ring:

- Indien een deelnemer training wil lopen, dient hij/zij aan de keurmeester te vragen of dit akkoord is.
- Er worden alleen Engelse commando's gebruikt.
- Je nodigt de deelnemer uit om in de ring te komen en je begeleidt hem naar de startpositie. Je vertelt met welke oefening er wordt gestart.

Te gebruiken commando's

Heelwork
Are you ready
With your dog forward
Right turn
Left turn
About turn
Halt - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

A-Recall
Hond mag zitten of liggen
Are you ready
Last command or Command your dog
Leave your dog - <i>gebruik heelwork commando's tot de juiste positie is bereikt die vooraf met de keurmeester is bepaald om de hond te roepen</i>
Call your dog
Halt - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando.</i>
End of exercise/exercise finished

Retrieve
Are you ready
Last command or Command your dog
Throw your article/ dumb-bell
Send your dog - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take it or take the article/dumb-bell
Finish/Dog to heel - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Scent

- De volgorde van deelnemers wordt bepaald door de keurmeester.
- De doekjes (zes doekjes inclusief het te zoeken doekje) moeten in een rechte lijn liggen (elke richting is toegestaan).
- De deelnemer mag pas het doekje pakken op aanwijzing van de steward.
- De deelnemer + hond worden uitgenodigd in de ring en gaan met het gezicht van de rij doekjes af staan.
- De deelnemer geeft geur aan het doekje en geeft het doekje aan de steward, geeft daarna geur aan de hond.
- Opletten dat na de oefening de doekjes weer door de deelnemer worden teruggegeven.

Scent
Turn on in your own time, when you stand up, I will give you the command. - <i>De keurmeester bepaalt wanneer de handler om mag draaien en wie het commando geeft. Het kan voorkomen dat de steward alleen het doekje aan moet pakken en neerleggen en dat de keurmeester alle commando's geeft.</i>
Send your dog - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take the cloth or take it
Finish/Dog to heel - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of excersise/excersise finished

3.4 B-klasse

Voorlopen rondje

- Voor aanvang van de wedstrijd wordt het rondje door de steward samen met een vrijwilliger of de keurmeester voorgelopen.

Bij aanvang rondje/buiten de ring:

- Indien een deelnemer training wil lopen, dient hij/zij aan de keurmeester te vragen of dit akkoord is.
- Er worden alleen Engelse commando's gebruikt.
- Je nodigt de deelnemer uit om in de ring te komen en je begeleidt hem naar de startpositie. Je vertelt met welke oefening er wordt gestart.

Heelwork
Are you ready
With your dog forward
Right turn - diagonal right turn - right turn along the rope, kan ook wall of fence
About turn
Left turn - diagonal left turn - left turn along the rope, kan ook wall of fence
Left about turn
Into fast – slow – normal (pace) (now)
Halt - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Retrieve (vreemd voorwerp)
Are you ready
Last command or Command your dog
Throw the/your article
Send your dog - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>

Take it or take the article
Finish/Dog to heel - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Send away
Kijk vooraf eerst of dat er geen mensen, honden of iets dergelijks in het verlengde van de send away zijn
Send your dog - <i>op commando van de keurmeester of de steward; als de handler rechtop staat</i>
<i>Als de hond ligt</i> Handler forward of een ander commando dat de keurmeester je heeft gegeven. Kan ook on the spot turn zijn, dus eigenlijk als onder.
Verdere commando's als in Heelwork
<i>Op de door de keurmeester aangegeven plaats</i>
Call your dog
Halt - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando.</i>
End of exercise/exercise finished

Scent

- De volgorde van deelnemers wordt bepaald door de keurmeester.
- Het patroon wordt bepaald door de keurmeester (minimaal zes, maximaal 10). Er is één verleidingsdoekje (decoy).
- De deelnemer mag pas het doekje pakken op aanwijzing van de steward.
- De deelnemer + hond worden uitgenodigd in de ring en gaan met het gezicht van de rij doekjes af staan.
- De deelnemer geeft geur aan het doekje en geeft het doekje aan de steward, geeft daarna geur aan de hond.
- Opletten dat na de oefening de doekjes weer door de deelnemer worden teruggegeven.

Scent
Turn on in your own time, when you stand up, I will give you the command. - <i>De keurmeester bepaalt wanneer de handler om mag draaien en wie het commando geeft. Het kan voorkomen dat de steward alleen het doekje aan moet pakken en neerleggen en dat de keurmeester alle commando's geeft.</i>
Send your dog - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take the cloth or take it
Finish/Dog to heel - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

3.5 C-klasse

Voorlopen rondje

- Voor aanvang van de wedstrijd wordt het rondje door de steward samen met een vrijwilliger of de keurmeester voorgelopen.

Bij aanvang rondje/buiten de ring:

- Indien een deelnemer training wil lopen, dient hij/zij aan de keurmeester te vragen of dit akkoord is.
- Er worden alleen Engelse commando's gebruikt.
- Je nodigt de deelnemer uit om in de ring te komen en je begeleidt hem naar de startpositie. Je vertelt met welke oefening er wordt gestart.

Heelwork
Are you ready
With your dog forward
Right turn - diagonal right turn - right turn along the rope, kan ook wall of fence
About turn
Left turn - diagonal left turn - left turn along the rope, kan ook wall of fence
Left about turn
Positions on the move
Into fast – slow – normal (pace) (now)
Halt
- <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Retrieve (vreemd voorwerp)
Are you ready
Last command or Command your dog
Throw the/your article
Send your dog
- <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take it or take the article
Finish/Dog to heel
- <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Send away
Kijk vooraf eerst of dat er geen mensen, honden of iets dergelijks in het verlengde van de send away zijn
Send your dog
- <i>op commando van de keurmeester of de steward; als de handler rechtop staat</i>
<i>Als de hond ligt</i> Handler forward of een ander commando dat de keurmeester je heeft gegeven. Kan ook on the spot turn zijn, dus eigenlijk als onder.
Verdere commando's als in Heelwork

<i>Op de door de keurmeester aangegeven plaats</i> Call your dog
Halt - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas volgende commando.</i>
End of exercise/exercise finished

Distant control
Are you ready
Last command or Command your dog
Leave your dog
About turn and halt of halt and face your dog - <i>vervolgens de commando's geven die met de keurmeester zijn afgesproken</i>
Return to your dog - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

Scent

- De volgorde van deelnemers wordt bepaald door de keurmeester.
- Het patroon wordt bepaald door de keurmeester (minimaal zes, maximaal 10). Er is één verleidingsdoekje, er mogen twee verleidingsdoekjes worden gebruikt (decoy).
- De deelnemer + hond worden uitgenodigd in de ring en gaan met het gezicht van de rij doekjes af staan.
- De keurmeester geeft geur aan twee doekjes en geeft het doekje aan de deelnemer, deze geeft hiervan geur aan de hond. Andere doekje wordt aan de steward gegeven.
- Opletten dat na de oefening de doekjes weer door de deelnemer worden teruggegeven.

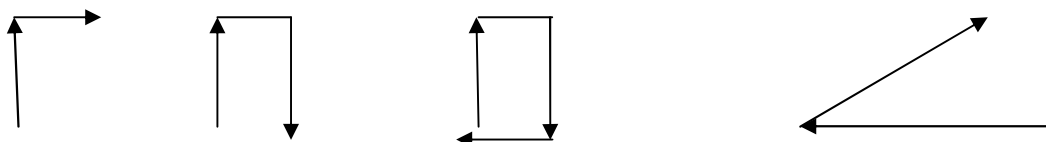
Scent
Turn on in your own time, when you stand up, I will give you the command. - <i>De keurmeester bepaalt wanneer de handler om mag draaien en wie het commando geeft. Het kan voorkomen dat de steward alleen het doekje aan moet pakken en neerleggen en dat de keurmeester alle commando's geeft.</i>
Send your dog - <i>Als de hond voor zit, wacht op seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven. Tenzij iets anders is afgesproken bijvoorbeeld drie tellen.</i>
Take the cloth or take it
Finish/Dog to heel - <i>Wacht na dit commando op een seintje van de keurmeester dan pas het volgende commando geven.</i>
End of exercise/exercise finished

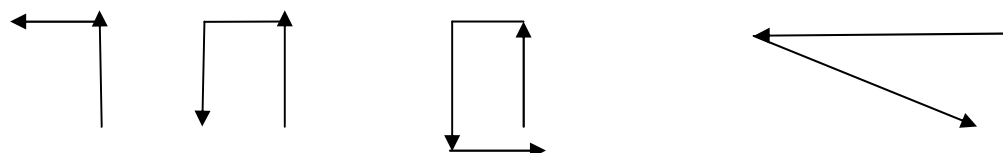
4. Overzicht bochten met commando's

In dit hoofdstuk worden de bochten en de commando's met tekeningen weergegeven.

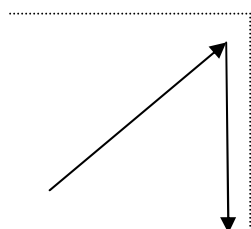
right turn about turn about turn right turn diagonal right turn

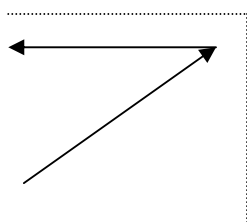
left turn left about turn left about left turn diagonal left turn

**right turn
along the rope**

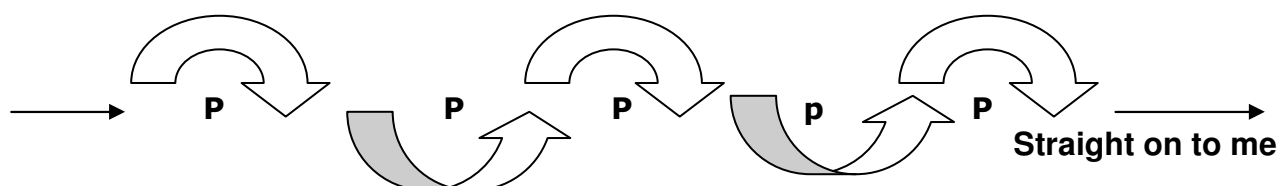
**left turn
along the rope**

double about turn

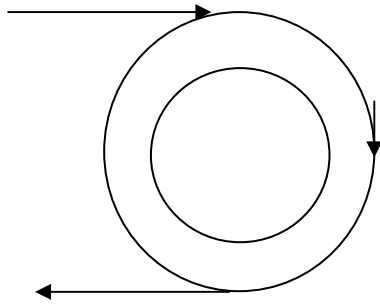
Into the weave (P=paaltje)

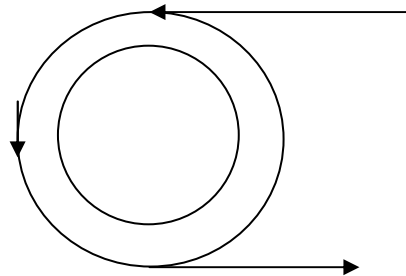
Out (of the circle/weave) towards me

Into a right hand circle

Into a left hand circle

Straight on to me

Straight on to me

Out (of the circle/weave) towards me (of towards the rope/wall o.i.d.)

5. Stays en chief stay steward

In dit hoofdstuk staat beschreven wat de stays en de taken van de chief staysteward inhouden.

5.1 Stays

Klasse	Sit	Down	Positie handler
Pre-beginners	1 minuut	2 minuten	Op aanwijzing van de keurmeester: frontaal, zijwaarts of rugwaarts
Beginners	1 minuut	2 minuten	Op aanwijzing van de keurmeester: frontaal, zijwaarts of rugwaarts
Novice	1 minuut	2 minuten	Op aanwijzing van de keurmeester: frontaal, zijwaarts of rugwaarts
A-klasse	2 minuten	3 minuten uit zicht	Bij de Sit: op aanwijzing van de keurmeester, meestal rugwaarts
B-klasse	2 minuten uit zicht	5 minuten uit zicht	
C-klasse	2 minuten uit zicht	10 minuten uit zicht	

5.2 Taken chief staysteward

- Voor aanvang van de wedstrijd controleert de chief staysteward de staytijden en het aantal deelnemers per klas.
- Hij/zij kijkt waar de stayring zich bevindt en waar er een mogelijkheid voor het "uit zicht" gaan.
- Afhankelijk van het aantal deelnemers per klas, zorgt de chief staysteward voor stay-stewards. Een stay-steward mag maximaal acht handlers te controleren hebben. Dus voor negen deelnemers zijn er twee stewards nodig.
- Je zorgt ervoor dat uiterlijk een half uur voor aanvang van de stays de hulpen bekend zijn.
- Waarschuw ongeveer 10 minuten voor aanvang stays de keurmeester en controleer of de hulpen aanwezig zijn.
- De handlers dienen vijf minuten voor aanvang stays bij de stayring aanwezig te zijn.
- Regelmatig krijg je de vraag of training in de ring is toegestaan. Dit altijd na overleg met de keurmeester.
- Voordat de handlers in de ring komen hiervoor toestemming vragen aan de keurmeester. En ook of deze nog een bepaalde voorkeur heeft met betrekking tot de opstelling. Meestal laat de keurmeester dit over aan de Chief Staysteward.
- Als iedereen in de ring aanwezig is en hun plaats heeft ingenomen, wordt door de Chief Staysteward de toewijzing van het aantal handlers aan de stayhulpen gedaan. Na de vraag, zijn jullie nummers genoteerd nemen de hulpen hun aangewezen plaats in.
- Wanneer iedereen gereed staat, vraagt de Chief Staysteward; zijn jullie zover/are you ready, zodat hij/zij met aftellen kan beginnen.

-
- Het afstellen begint bij 5-4-3-2-1 en dan laatste commando/last command, verlaat uw honden/leave your dog.
 - De Chieff start de tijd klok. Gedurende de oefening letten de hulpen op fouten bij de honden en roepen "tijd" naar de Chieff. Deze geeft daar antwoord op en de hulp noteert dat op zijn scoresheet.
 - Na de vastgestelde tijd roept de Chieff de handlers terug (indien uit zicht). Hiervoor zijn de volgende commando's in omloop: handlers back; return to your dogs of in het Nederlands "terug naar uw honden".
 - Wanneer iedereen terug is, geef je het laatste commando "end of exercise" of "einde oefening".